

Nuorten hoivaajien tunnistaminen ja tukeminen

Aamukahvit ammattilaisille 8.11.2023

suunnittelija
Pilvi Nummelin

Nuoret hoivaajat -asiantuntijaverkosto

- Aivoliitto
- Alisa toiminta, Joensuun seudun omaishoitajat
- Erityinen sisarus toiminta, Kehitysvammaisten Tukiliitto
- FinFami Varsinais–Suomi
- Folkhälsans Förbund
- Lastensuojelun Keskusliitto
- Lasinen lapsuus, A–klinikkasäätiö
- Muistiliitto, työkäistoiminta
- Omaishoitajaliitto
- Syöpäjärjestöt

Aivoliitto

 folkhälsan

Syöpäjärjestöt

Keitä ovat nuoret hoivaajat?

Suomessa on tutkimusten mukaan 6 % nuoria, joka auttavat tai hoitavat viikoittain tai päivittäin läheistä ihmistä, jolla on esimerkiksi vakava sairaus, vamma tai joka on hyvin vanha.

Nuoret hoivaajat ovat lapsia tai nuoria, jotka auttavat, hoitavat tai tukevat perheenjäsentä tai läheistään sairauden vuoksi.

- Perheissä erilaiset tilanteet eivät aina näy ulospäin.
- Hoivavastuulla voi olla vaikutusta elämään lapsuudesta aikuisuuteen asti. Heitä ei saa jättää yksin huolen ja hoivavastuun kanssa.
- Nuoret hoivaajat ja heidän perheensä tarvitsevat tietoa sekä tukea.

Nuori hoivaaja voi kokea vastuukseen...

Hoivatilanne voi kuormittaa lasta tai nuorta ja johtaa huonompaan terveyteen ja syrjäytymiseen

Kouluterveyskyselyn tuloksia

Kysymys mukana 2019 ja 2023

Autatko tai hoidatko perheenjäsenäsi tai muuta läheistä ihmistä, jolla on esimerkiksi jokin vakava sairaus, vamma tai joka on hyvin vanha?

Kysymyksen 2023 vastasi viikoittain tai päivittäin 8.-9.luokkalaisista 6,8%, lukiolaisista 4,1% ja 7,3% ammattillisen oppilaitoksen oppilaista.

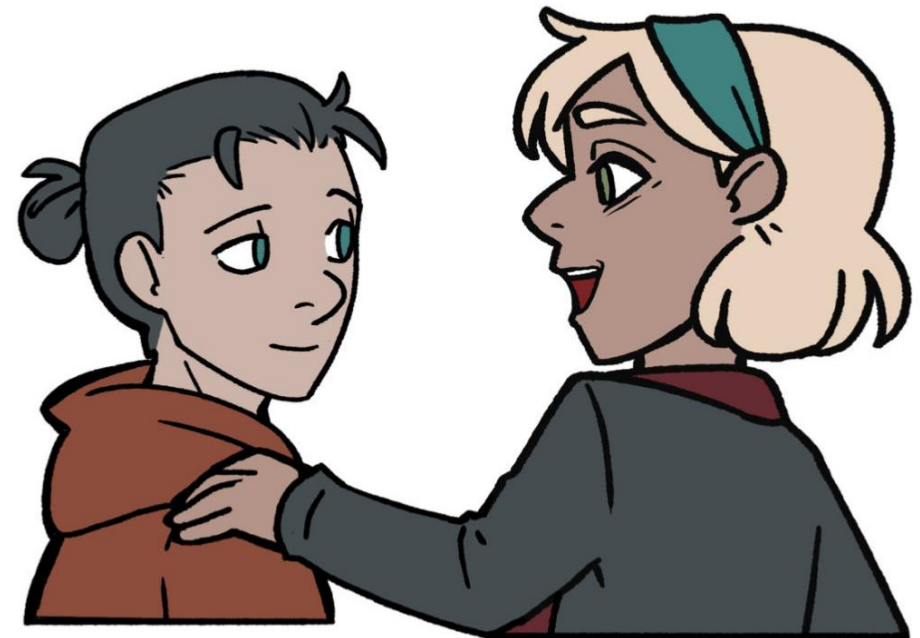

Hoivaavat nuoret:

- Viikoittain tai päivittäin läheistään hoitavilla oli muita ikäisiään enemmän poissaoloa koulusta, useammin haasteita mielialassa ja terveydessä sekä useammin vaikeuksia oppimistaidoissa.
- Vastasivat ikätovereita useammin olevansa vähemmän tyytyväisiä elämäänsä
- Kokivat perheen taloustilanteen muita heikommaksi ja tekivät palkallista työtä muita enemmän
- Tarkempi THL julkaisu 2023 tulossa

Haasteita

- Aikuisten palveluissa ei huomioida tarpeeksi lapsia. Ikätasoinen tieto sairaudesta olisi tärkeää.
- Tieto esimerkiksi vanhemman sairastumisesta ei siirry koululle
- Avun piiriin hakeutuminen voi olla kynnyksen takana
- Aikuisten jännitys ottaa puheeksi, ei tiedetä minne ohjata
- Hoivatilanne voi näkyä monella tavalla, jo tilanteen tunnistaminen voisi helpottaa lasta

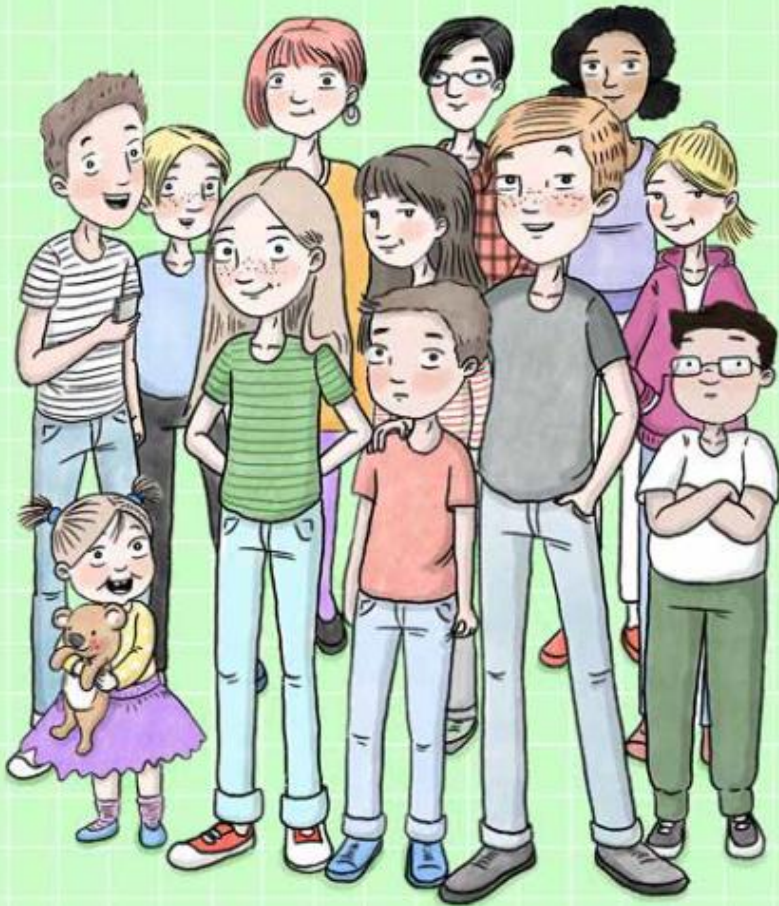

Järjestöjen tarjoamaa tukea

MEILLÄ OLIS ASIAA!

Opas lapselle tai nuorelle,
joka auttaa läheistään

Omaishoitajaliiton materiaalia

- Meillä olis asiaa -sarjakuvavihkonen on suunnattu 10–15-vuotiaille lapsille ja nuorille, jotka auttavat läheistään. [PDF](#) ja saa tilattua toimistolta
- Tietoa verkkosivuilla [Nuoret hoivaajat](#) ja [Työvälineitä ammattilaisille](#)
- Vertaistuen tarinoita ja järjestöjen tuesta Instagramissa [@nuorethoivaajat](#)
- Osassa paikallisyhdistyksiä toimintaa

lasinenlapsuus.fi – tukea nimettömästi

- Tietoa ja tukea vanhempien alkoholinkäytöstä haittoja kokeville
- Yksilöchat nuorille ajanvarauksella
- Lasinen lapsuus -työntekijä vierailee Sekasin Gamingin Discord-palvelimella
  - joka toinen perjantai klo 18-19
  - seuraava vierailu 10.11.
  - [Tarkemmat tiedot ja vierailupäivät](#)
- Neuvontapalvelu
  - kysy läheisen aikuisen haitalliseen juomiseen liittyvistä asioista viestillä nettisivuilla
  - vastauksen viestiin saa 3-4 arkipäivässä
- @lasinenlapsuus TikTokissa

Järjestöjen tarjoamaa tukea

Folkhälsan

- Lyhyt video [Axel-pojasta](#)
- [Unga omsorgsgivare - vem är de?](#)

Muistiliitto

- [Kun isä unohti](#) on Facebook-ryhmä 13-35-vuotiaille, joiden vanhemmilla on muistisairautta.

Erityinen sisaruus

- Erityinen sisaruus –toiminta sai alkunsa vuosina 2015-2019 toimineessa projektissa. Projektia toteuttivat yhteistyössä Harvinaiskeskus Norio, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, Rinnekoti-Säätiö, Sylva ry ja TATU ry.
- Projektin päätyttyä Erityinen sisaruus toimintaa koordinoi ja www.erityinensisaruus.fi -verkkosivustoa ylläpidetään [Kehitysvammaisten Tukiliiton Harvinaiskeskus Noriossa](#)
- Erityinen sisaruus –verkkosivuilta löydät sekä kirjallisuuteen että kokemustietoon pohjautuvaa tietoa pitkäaikaissairaan tai vammaisen henkilön sisaruuteen, aiheeseen liittyviä materiaaleja sekä käytännön vinkkejä sisarusten huomioimiseen.

Vinkiksi muutamia erityiseen sisaruuteen liittyviä materiaaleja:

[Sisaruuskortit tunteiden sanoittamiseen](#)

[Erityinen sisaruus -opas varhaiskasvatuksen ammattilaisille](#)

[Erityinen sisaruus –ryhmämalli alakouluikäisille sisaruksille](#)

[Miten vanhemmat voivat tukea erityislapsen sisarusta –tiivistelmä](#)

Luettavaa

- **”Minäkö omaishoitaja?” Lapsihoivaajuus uutena yhteiskunnallisena ilmiönä.** Kirsi Hokkila. Kirjassa Haavoittuva toimijuus. Sairastaminen ja hoiva hyvinvointivaltion laitamilla. Marja-Liisa Honkasalo, Leila Jylhänkangas, Anna Leppo (toim.) Tampere 2022. Vastapaino
- **Nuoret hoivaajat – näkymättömästä näkyväksi?** Sihto, Tiina; Hokkila, Kirsi (2021, Yhteiskuntapolitiikka-lehti
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/141177/YP2102_Sihto%26Hokkila.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- **Lapset ja nuoret perheenjäsenten hoivaajina. Kouluterveyskyselyn 2019 tuloksia.** Nenonen, Tellervo; Heino, Malla; Hedman, Lilli; Klemetti, Reija (2020)
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140414/URN_ISBN_978-952-343-548-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- **The 2021 cross-national and comparative classification of in-country awareness and policy responses to ‘young carers’, Journal of Youth Studies, Leu&co 2022**
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13676261.2022.2027899?journalCode=cjys20>

Kiitos!

Hämeentie 105 A 18, 00550 Helsinki
Puhelin 020 7806 500

omaishoitajat.fi
#omaishoito #omaishoitajat

